

פעילות בנושא: קדושת ארץ ישראל

מטרות-

*התלמידים יבינו את חשיבות ארץ ישראל וקדושתה ע"י משל שעם ישראל הוא כמו כרם שצומח טוב רק באדמה הראויה לו. ועם ישראל יוכל להגיע למדרגה עליונה, בדרגת הנבואה, רק בארץ ישראל.

*התלמידים יכירו את סיפור חטא המרגלים שלא האמינו בה' שהביאנו לארץ קדושה וטובה ויבינו כי תיקון החטא יבוא כאשר נדבר בחיבת הארץ כתשובת המשקל לדיבת הארץ.

*התלמידים יכירו בחיבת הארץ, בקדושתה על כל הארצות, במרכזיותה, בכך שממנה הושתת העולם, בכך שיש הרבה מצוות שמתקיימות רק בה, בכך שהיא מותאמת לתכונותיו ולאופיו של עם ישראל, בכך שרק בה יכול עם ישראל לצאת מהכח אל הפועל ולהפיץ את תורת ה' בעולם.

הפעולה מיועדת לתלמידים בגילאים: ג'-ו', משך הפעולה: 45 דק', הפעולה תתקיים ביום חול בתוך חדר, גודל הקבוצה- כיתה (בערך 30 תל'), אביזרים- מעדר והר מפוליגל, לוח כיתה, טוש ללוח, כובע של איכר, זרעים לשתילה, ספר עם ציורים (על חטא המרגלים), משחק גדול בצורת ארץ ישראל (על פוליגל), קוביה ו2 חיילים, סקוציים של 'זכר' על לוח המשחק ועל החיילים סקוץ' של 'נקבה', כרטיסי שאלות ועובדות למשחק(נספח 3).

מהלך-

חלק א: משל הכרם ע"י פוליגלים וסיפור

המדריך בוחר תלמיד. הוא שם לו כובע ונותן לו מעדר מפוליגל, הר מפוליגל וזרעים לשתול בהר. הילד שותל את השתילים ועובד את האדמה הרבה עם המעדר, בינתיים המדריך מספר את הסיפור. (נספח 1) בסוף רואים שהר אחד הצמיח גפנים משובחות עם ענבים והר אחד לא. שואלים את התלמידים- מה קרה? מדוע פה צמחו שתילים וכאן לא?! הרי השתיל הוא אותו שתיל והאיכר עבד יפה בשניהם את האדמה.. תשובה- ההבדל הוא באדמה, ישנה אדמה שמתאימה לגידול כרמים ויש אדמה שמתאימה לגידול עגבניות או תותים והגפנים לא יעלו בה יפה.

מה הנמשל- עם ישראל הוא כמו שתיל של גפן. אם נשתול את עם ישראל איפה שמתאים לו, ויעבדו את עבודות האדמה, אז עם ישראל יצמיח פירות, ומהן הפירות? הנבואה. אם עם ישראל הוא בארץ ישראל והוא מקיים מצוות (כמו עבודת האדמה)- אז הוא יגיע לנבואה. אך אם ישתלו את עם ישראל בחו"ל, אפילו שיעבדו את כל העבודות אותו דבר כלומר ישמרו תורה ויקיימו מצוות, הרי שהם לעולם לא יצמיחו פירות, כלומר- יגיעו לנבואה.
(ניתן לצייר על הלוח שני הרים, לסיכום ולכתוב):

משל הכרם של הכוזרי-ר' יהודה הלוי

השתיל- עם ישראל

עבודת האדמה-קיום תורה ומצוות

ההר שהצליח- ארץ ישראל

ההר שלא הצליח- חו"ל

הפירות- הנבואה, הבאת דבר ה' לעולם שזהו התפקיד של עם ישראל בעולם.

(ניתן לשאול את הילדים האם הם שמעו על ר' יהודה הלוי, ולספר שהוא נולד בספרד, וכל חייו שאף לעלות לארץ ישראל, ואף כתב על כך שירים ופיוטים. הוא כתב ספר חשוב מאוד- "כוזרי" ובספר הוא מביא את משל הכרם, על ערכה ומעלתה של ארץ ישראל)

חלק ב: סיפור חטא המרגלים- (נספח 2)

את הסיפור ניתן לעשות בתוך ספר עם כריכה מפולילגל, ולכתוב בשער- "חטא המרגלים" ועל דפים בגודל A3 לכתוב את הסיפור בהמשכים (נספח 2 הנמצא בקובץ מצורף) ולצייר את הדמויות מתחת לכיתוב.. לאחר הסיפור- דיון(לנסות שהילדים יגיעו לתשובות..). מה היה חטאם של מרגלים? – שהם דיברו דיבה, דברים רעים. מדוע הם לא רצו להיכנס לארץ ישראל? כי הם פחדו. ממי? מהענקים, ומהעמים החזקים. האם הם צדקו? האם העמים בארץ באמת היו חזקים? יכול להיות שכן. אז מה היה חטאם, מדוע הם נענשו אם הם פחדו בצדק? – החטא היה בכך שהם לא האמינו שה' יכול להעלות אותם לארץ ולנצח את כולם. הם לא מספיק בטחו בה' שיביאנו לארץ קדושה וטובה, שגם אם בארץ יש ענקים וחזקים, ה' שרוצה להעלותנו- יעזור לנו להתגבר על המכשולים בדרך לארץ.

מתי היה חטא המרגלים? "הלילה ההוא" אומרים חז"ל בתשעה באב. (אפילו המלחמה בצפון השנה, היתה בתשעה באב) – מדוע? כי ה' ראה שאנחנו לא אוהבים את הארץ ולא קשורים אליה אז הוא מגרש אותנו ממנה- ואז אולי נתחיל להעריך אותה. **כל הגלויות והגירושים קרו בגלל חטא המרגלים. אז צריך לתקן אותו. כיצד? – ע"י שנדבר בחיבת הארץ. המרגלים דיברו רע על הארץ אז אנחנו נדבר טוב.** וזה מה שנעשה בהמשך השיעור... ☺

חלק ג': משחק- (נספח מס' 3)

לוח משחק בצורה של מפת ארץ ישראל, הילדים מהלכים מסביב לארץ, ונתקלים בכל מיני משימות, מי שמגיע בסוף ראשון הוא המנצח.

סיכום:

ראינו במשל שאיכר יכול לעבוד את אדמתו אבל יש סוגי פירות שיצמחו באדמה זו ויש פירות שאדמה זו לא מתאימה להם והם לא יגדלו. כך גם עם ישראל- הם עובדים את האדמה כלומר, מקיימים את התורה והמצוות, אבל רק בארץ ישראל, בארץ קדושה זו יוכלו לצמוח הפירות, רק בארץ ישראל תתקיים הנבואה.

לאחר מכן ראינו שהמרגלים חטאו בכך שלא האמינו שהארץ קדושה וטובה בגלל הדברים שראו שם, ואנו צריכים לתקן את חטאם ולדבר בשבחה של ארץ קדושה זו, כמו שעשינו במשחק.

סיפור הכרם

לפני שנים רבות מספור
היה איכר חרוץ גיבור
שתל עצים, גידל חיטה,
אדמתו פרוחה צמחה לה לאיטה.
אדמתו היתה פוריה, דשנה
כל מה ששתל הצליח ועלה.

יום אחד אמרה לו אישתו :
"בעלי החרוץ בעלי היקר
יש לי רעיון למשהו אחר נהדר!
אולי תשתול סוכת גפנים
הגפן תשריש, תתפתח ועוד כמה שנים
נוכל לקטוף ענבים יפים בשלים
את הענבים נבצור נזרוק את העלים
נדרוך על האשכולות, הטובים, הנאים
וכך יצא לנו יין מתוק וטעים"

שמע האיכר לעצת האישה
מיד חיפש אדמה נקיה חדשה
באדמתו מצא שני מקומות שני הרים ריקים
מיד לקח שתילים קטנים אך חזקים
את השתילים הוא שתל בשני ההרים
עבד את האדמה, חפר והרים,
השקה וזיבל, עדר ותמך
התפלל לה' שהשתיל יצמיח

כעת לא נותר רק לחכות
עבד בנתיים באדמות אחרות
הגשם השקה את השתילים הרכים
האם גדלו גפנים? עצים חזקים?

בבוא הזמן שב האיכר לבדוק ולראות
האם צמחה הגפן? האם כבר יין לשתות?
הלך ופסע לשני ההרים
ומיד הוא גילה דבר מדהים!
בהר אחד הגפן צמחה ופרחה

ענבים ירוקים משתלשלים שם בשמחה
ניתן רק להושיט יד ולקטוף
ויין מתוק וטעים את גרוננו ישטוף

אך ההר השני אוי איזה צרה!
שום גפן לא צמחה למרות כל העזרה
עץ לא עלה, פרח לא פרח
למרות עבודת האיכר, וכל מה שטרח

תמה האיכר, השתומם ונדהם
לא קרה לו דבר זה מעולם
אותם השתילים, אותה המשימה
בהר אחד הצליח, בהר השני-שממה
אולי אתם ילדים תוכלו לאיכר לעזור
ואת חידת הגפנים מישהו מכם יפתור?...

נספח מספר 3 :

<p>כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מובטח לו שהוא בן עולם הבא!</p> <p>התקדם ארבעה צעדים!</p>	<p>שלוש מתנות נתן הקב"ה לישראל וכולם לא נתנם אלא על ידי ייסורין. ואלו הן : תורה ארץ ישראל עולם הבא</p> <p>התקדם שלושה צעדים!</p>
<p>אמר ר' יוחנן : מפני מה זכה עומרי (הרשע) למלכות? - מפני שבנה עיר בארץ ישראל, שנאמר "ויקן את ההר שומרון"</p> <p>התקדמו לכיוון השומרון!</p>	<p>מוטב ללון במדברות של ארץ ישראל ולא ללון בארמונות של חוץ לארץ!</p> <p>התקדם או לך אחורה למדבר של ארץ ישראל!</p>

<p>רמי בר יחזקאל ראה עזים שאוכלות תחת התאנים. והיה דבש נוטף מן התאנים והחלב מטפטף מן העיזים, ומתערבבים זה בזה. אמר זו ארץ זבת חלב ודבש!</p> <p>עליכם לשיר ארץ זבת חלב ודבש ולהתקדם שני צעדים!</p>	<p>עשרה קבים של חכמה ירדו לעולם. תשעה נטלה ארץ ישראל ואחד כל העולם כולו!</p> <p>התקדמו תשעה צעדים!</p>
<p>"ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" עם ישראל נקרא אחד רק כשהוא בארץ ישראל</p> <p>התקדמו צעד אחד!</p>	<p>בגלל שלושה דברים מותר ליהודי לעזוב את ארץ ישראל ולרדת לחו"ל והם: לישא אישה (להתחתן) ללמוד תורה ולפרנסה</p> <p>לך אחורה שלושה צעדים!</p>

סימני שאלה:

<p>השלימו: הארץ חביבה עלי וישראל חביבים עלי אכניס את ישראל שהם חביבים עלי ל_____</p>	<p>מפני מה נבנה בית המקדש בחלקו של בנימין?</p>
<p>מי השתוקק להיקבר בארץ ישראל, למרות שהוא נפטר במצריים?</p>	<p>ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות שבתורה. כמה מצוות יש בתורה?</p>
<p></p>	<p>מפני מה רצה משה רבינו להיכנס לארץ ישראל? מפני שאמר משה: הרבה מצוות נצטוו ישראל שלא ניתן לקיימם אלא הארץ ישראל. איזה מצווה ניתן לקיים רק בארץ ישראל?</p>